

Cesta ke kvalitě

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Koordinátor autoevaluace

Návrh standardu k výkonu specializované činnosti

Obsah:

1. Název vzdělávacího programu	3
2. Obsah programu	3
3. Přehled témat výuky	4
3.1 Úvod do AE	4
3.2. Oblasti kvality	7
3.3. Proces AE	8
3.3.1. Proces AE	8
3.3.2. Evaluační nástroje	8
3.3.3. Statistika a metodologie	10
3.3.4. Závěrečná fáze evaluačního procesu	11
3.4. Manažerské řízení	13
3.4.1. Personální činnosti	13
3.4.2. Self managment	14
3.4.3. Time managment	14
3.5. Vzájemné učení	15
3.6. Metaevaluace	16
4. Ukončení studia a vyhodnocení	19
5. Forma vzdělávacího programu	20
6. Počet účastníků a cílová skupina	20
7. Plánované místo realizace	20
8. Jmenný přehled lektorů	20
9. Seznam publikací k projektu Cesta ke kvalitě	21
10. Seznam doporučené literatury ke studiu	22
11. Kalkulace nákladů na studium	27
12. Materiální a technické zabezpečení	28
13. Způsob vyhodnocení	28
14. Zakočení studia	28
15. Příloha číslo 1	33

1. Název vzdělávacího programu:

Koordinátor autoevaluace – studium k výkonu specializovaných činností

2. Obsah programu – podrobný přehled témat výuky:

Jedná se o studijní program v rozsahu 250 vyučovacíh hodin (200 hodin prezenčního studia a 50 hodin e- learningu) s modulovým uspořádáním ve dvou po sobě následujících školních rocích.

Tento vzdělávací program je určen pro pedagogické pracovníky MŠ, ZŠ, SŠ (G, SOŠ, SOU), konzervatoří, VOŠ, ZUŠ a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky. Jedná se o prezenční formu studia. Jeho hlavním smyslem je vyložit podstatu plánování, procesu a výstupů autoevaluace, včetně významu autoevaluace školy pro její trvalý rozvoj. Absolvent vzdělávacího programu se bude orientovat v právních normách, vyhláškách a dalších dokumentech souvisejících s řízením kvality, s vlastním hodnocením školy, bude vybaven dovednostmi a znalostmi nutnými pro zpracování autoevaluačního plánu školy, tj. naučí se identifikovat potřeby školy, vybrat priority, formulovat cíle a kritéria jejich dosažení, bude umět zvolit a v praxi aplikovat vhodný evaluační nástroj, zpracuje autoevaluační zprávu a začlení její výstupy do dalších dokumentů školy.

Vzdělávací program „**Koordinátor autoevaluace**“ je zaměřen na získání, resp. rozvoj především odborných kompetencí. Ale jako u každé řídicí činnosti je samozřejmě nutné rozvíjet i osobnostně-sociální kompetence jako je komunikativnost, empatie, sebekritika, vedení lidí, schopnost týmové spolupráce, které se promítají do konkrétních činností.

Cyklus je zakončen závěrečnou zkouškou a obhajobou závěrečné práce s portfoliem (více viz stranu 31) koordinátora před komisí složenou z předsedy - garanta studijního programu z krajského pracoviště NIDV, ze zástupců lektorů, oponentů, inspektorů ČŠI, zřizovatelů atd. Při uvažovaném minimálním počtu 22 účastníků se doporučuje, aby zkouška probíhala ve dvou dnech. V rámci zkoušky účastník prokáže nabyté vědomosti nutné pro řízení a koordinaci autoevaluačních procesů na školách. Každé závěrečné práci je přidělen oponent. Ke zkoušce a obhajobě je připuštěn účastník, který prokazatelně absolvoval minimálně 85% výuky, odevzdá závěrečnou práci a při závěrečné zkoušce se představí vlastní prezentací a portfoliem.

3. Přehled témat výuky:

Studium KOAE – 250 hodin

3.1. Úvod do AE a legislativa (8 hodin)

Cílem semináře je rozvíjení znalostí a dovedností:

- Student zná aktuální školní legislativu
- Student analyzuje základní pojmy vztahující se ke vzdělávacímu obsahu KOAE
- Student se orientuje v oblasti externí evaluace (ČŠI a zřizovatelé)

Obsah úvodního semináře:

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon)
- Zákon č. 472/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, se promítá také do oblasti vlastního hodnocení školy a hodnocení výsledků vzdělávání žáků základních škol
- Zákon č. 129/2000 Sb., Zákon o krajích (krajské zřízení)
- Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení)
- Vyhláška č. 17/2005 Sb., o podrobnějších podmínkách organizace České školní inspekce a výkonu inspekční činnosti

Vlastní hodnocení školy (472/2011 Sb.)

Změna: § 12 odst. 2 a § 28 odst. 1 písm. e)

Novelou školského zákona se ruší povinnost škol zpracovávat zprávu o vlastním hodnocení školy (dále jen „vlastní hodnocení“). Vlastní hodnocení již není podkladem pro hodnocení školy Českou školní inspekcí, je ponecháno pouze jako východisko pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy. Zpráva z vlastního hodnocení není součástí povinné dokumentace škol a školských zařízení. Zároveň s tím se ruší povinnost vypracovávat vlastní hodnocení školy podle struktury, pravidel a termínů stanovených vyhláškou¹. Škola však může zprávu o vlastním hodnocení zpracovávat i

¹ Ustanovení § 8 a § 9 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění vyhlášky č. 225/2009 Sb., jsou po novelizaci ust. § 12 odst. 2 školského zákona neaplikovatelná (neúčinná).

nadále, je to zcela na jejím uvážení. Termíny, strukturu a obsah vlastního hodnocení si škola stanoví sama.

Při zpracování vlastního hodnocení mohou školám pomoci výstupy národního projektu Cesta ke kvalitě, které jsou postupně zveřejňovány na: <http://www.nuov.cz/ae>. Projekt Cesta ke kvalitě je zaměřený na všestrannou podporu škol v oblasti vlastního hodnocení.

Výstupní hodnocení žáka (472/2011 Sb.)

Změna: § 51 odst. 5

V § 51 se ruší odstavec 5, což znamená, že školy od 1. ledna 2012 nemusí vydávat žákovi výstupní hodnocení. Ředitelé středních škol již nemohou vyžadovat výstupní hodnocení jako součást přihlášky ke vzdělávání na střední škole.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (kapitola 11 - Struktura ŠVP pro základní vzdělávání)

část 6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy:

Pravidla pro hodnocení žáků:

- způsoby hodnocení – klasifikací, slovně, kombinací obou způsobů
- kritéria hodnocení

Autoevaluace školy:

- oblasti autoevaluace
- cíle a kritéria autoevaluace
- nástroje autoevaluace
- časové rozvržení evaluačních činností

Externí evaluace

- v případě **externí (vnější) evaluace** jsou **opatření k zajištění kvality sledována a řízena z centrálních pozic** (v našem případě je myšlena pozice státu, která je pro oblast školství zastoupena MŠMT)
- tradičně externí evaluaci školy v ČR provádí **Česká školní inspekce** a dále **zřizovatelé**.
- evaluační cíle jsou stanoveny zvnějšku, měřítko a kritéria jsou dána externím evaluátorem nebo zadavatelem hodnocení.
- autoevaluace je nezbytným předpokladem pro evaluaci externí (pouze smysluplná a vzájemně provázaná kombinace obou může pomáhat vytvářet kvalitní i efektivní školy).

Česká školní inspekce

§ 174

- Česká školní inspekce zpracovává koncepční záměry inspekční činnosti a systémy hodnocení vzdělávací soustavy.
- Česká školní inspekce ve školách a školských zařízeních zapsaných do školského rejstříku a na pracovištích osob, kde se uskutečňuje praktické vyučování nebo odborná praxe podle § 65 odst. 2 a § 96 odst. 2 v rámci inspekční činnosti:
  - a) získává a analyzuje informace o vzdělávání dětí, žáků a studentů, o činnosti škol a školských zařízení zapsaných do školského rejstříku, sleduje a hodnotí efektivnost vzdělávací soustavy,
  - b) zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů,
  - c) zjišťuje a hodnotí naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem,
  - d) vykonává státní kontrolu dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb; státní kontrolu vykonává podle zvláštního právního předpisu,
  - e) vykonává veřejnosprávní kontrolu využívání finančních prostředků státního rozpočtu přidělovaných podle § 160 až 163.

Působnost územních samosprávných celků ve školství - § 177 (561/2004 Sb., školský zákon)

- Obec (561/2004 Sb., školský zákon)
§ 178, 179, 180
- Kraj (561/2004 Sb., školský zákon)
§ 181

3.2. Oblasti kvality školy (2 x 8 hodin)

Cílem semináře je rozvoj znalostí a dovedností:

- student si osvojí modely řízení kvality a její posouzení v jednotlivých oblastech
- student formuluje cíle, kritéria, indikátory

Obsah semináře (viz příloha číslo 1):

a) Podmínky ke vzdělávání

- demografické
- personální
- bezpečnostní a hygienické
- ekonomické
- materiální

b) Obsah a průběh vzdělávání

- školní vzdělávací program
- plánování výuky
- podpůrné výukové materiály
- realizace výuky
- mimovýukové aktivity

c) Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání

- klima školy
- systém podpory žákům
- zohlednění individuálních potřeb žáků
- spolupráce s rodiči
- spolupráce s odbornými institucemi a zřizovatelem

d) Výsledky vzdělávání žáků

- hodnocení výuky
- klíčové kompetence

- znalosti a dovednosti
- postoje
- motivace
- úspěšnost absolventů

e) Vedení a řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

- strategické řízení
- organizační řízení školy
- pedagogické řízení školy
- profesionalita a rozvoj lidských zdrojů

3.3. Proces AE (104 hodin)

3.3.1. Proces AE – Krok za krokem, fáze procesu AE (8 hodin)

Cílem semináře je:

- student analyzuje proces autoevaluace jako systematickou a plánovanou činnost (sestaví plán, vyhledá vhodný nástroj, vyhodnotí výsledky, nastaví vhodná opatření)

Obsah semináře:

- analýza činností fází:
  - motivační
  - přípravná
  - realizační
  - evaluační
  - korektivní

3.3.2. Evaluační nástroje (64 hodin)

Cílem semináře je rozvíjení znalostí a dovedností:

- student analyzuje evaluační nástroje
- student zvolí příslušný evaluační nástroj ve vztahu k cíli evaluace

Obsah semináře:

- seznámení s evaluačními nástroji
- práce s vybranými evaluačními nástroji
- aplikace vybraných evaluačních nástrojů ve škole

Evaluační nástroj

1. Rámec pro vlastní hodnocení školy. Metodický průvodce
2. Anketa pro rodiče. Anketa školy na míru
3. Anketa pro žáky. Anketa školy na míru
4. Anketa pro učitele. Anketa školy na míru
5. Analýza dokumentace školy. Katalog kvantitativních indikátorů
6. Dobrá škola. Metoda pro stanovení priorit školy
7. Příprava na změnu. Metoda pro předjímání reakcí lidí
8. Rámec profesních kvalit učitele. Hodnoticí a sebehodnoticí arch
9. Profesní portfolio učitele. Soubor metod k hodnocení a sebehodnocení
10. 360° zpětná vazba pro střední úroveň řízení. Soubor dotazníků a metodických doporučení
11. Metody a formy výuky. Hospitační arch
12. Učíme děti učit se. Hospitační arch
13. Výuka v odborném výcviku. Hospitační arch
14. Klima školy. Soubor dotazníků pro učitele, žáky a rodiče
15. Klima školní třídy. Dotazník pro žáky
16. Klima učitelského sboru. Dotazník pro učitele.
17. Společenství prvního stupně. Dotazník pro žáky formou počítačové hry
18. Interakce učitele a žáků. Dotazník pro žáky
19. Připravenost školy k inkluzivnímu vzdělávání. Dotazník pro učitele
20. Předcházení problémům v chování žáků. Dotazník pro žáky
21. Poradenská role školy. Posuzovací arch
22. Mapování cílů kurikula. Posuzovací arch
23. Strategie učení se cizímu jazyku. Dotazník pro žáky

24. Školní výkonová motivace žáků. Dotazník pro žáky
25. Postoje žáků ke škole. Dotazník pro žáky
26. Zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků. Posuzovací archy
27. ICT v životě školy – Profil školy²¹. Metodický průvodce
28. Internetová prezentace školy. Posuzovací arch
29. Skupinová bilance absolventů. Metoda pro hodnocení průběhu školního vzdělávání
30. Zpětná vazba absolventů a firem. Dotazník pro absolventy a metoda rozhovoru pro zástupce spolupracujících firem

3.3.3 Statistika a metodologie (16 hodin)

Statistika (8 hodin)

Cílem semináře je:

- osvojení základních popisných charakteristik datového souboru a porozumění prezentaci výsledků u standardizovaných metod.

Obsahem semináře je seznámení se základy statistiky:

- typy dat, základní popisné charakteristiky datového souboru
- tabulka četností
- aritmetický průměr, medián, modus, směrodatná odchylka, kvartilové rozpětí.
- grafická prezentace dat, histogram četností
- normální (Gaussovo) rozdělení, hrubý a standardní skór, lineární a plošná normalizace
- korelační koeficient

Metodologie (8 hodin)

Cílem semináře je:

- osvojení základů správného využívání evaluačních nástrojů v rámci vlastního hodnocení školy a porozumění informacím obsaženým v příručkách evaluačních nástrojů

Obsahem semináře je seznámení se základy metodologie:

- kvantitativní a kvalitativní evaluační nástroje

- základní a výběrový soubor
- standardizace
- validita a reliabilita
- přednosti a omezení vybraných metod, dotazníky, skupinové a individuální rozhovory.
- etické otázky sběru, interpretace dat a prezentace výsledků

3.3.1. Závěrečná fáze procesu AE (8 hodin)

Cílem semináře je:

- chápat komplexnost autoevaluačního procesu
- shromažďovat data pro autoevaluaci své školy
- rozumět významu sebehodnocení a kolegiálního hodnocení
- rozvíjet evaluační kulturu školy

Obsahem tohoto modulu je:

- praktický výcvik a hodnocení autoevaluace jako procesu, plánů, zprávy
- triangulace jako způsob zajištění kvality procesu autoevaluace školy
- shromažďování dat v souvislosti s dalšími hodnotícími procesy ve škole a sebehodnocení učitele v procesu autoevaluace

V rámci tohoto modulu si dále osvojí základní otázky pro posuzování procesu vlastního hodnocení školy (viz dále).

Zdroje pro odpověď na následující otázky mohou být ve zprávě o vlastním hodnocení školy, ve veřejně prezentovaných informacích školy, mohou být získány od ředitele školy či vybraných učitelů.

a) Realizace plánu

Probíhá proces autoevaluace podle stanoveného plánu?

Je plán modifikován tak, aby byla zajištěna účelnost realizace procesu autoevaluace?

b) Spolupráce v rámci školy

Jsou do procesu vlastního hodnocení školy zapojeni zaměstnanci školy?

Je plán vlastního hodnocení školy tvořen společně v celém pedagogickém sboru, případně u velkých škol s vedoucími jednotlivých skupin?

Je nastaven soulad mezi vlastním hodnocením školy a rozvojem pedagogických pracovníků školy?
Usiluje ředitel školy, aby pracovníci školy rozuměli smysluplnosti procesu autoevaluace školy?

c) Nakládání s údaji

Jsou zdroje dat archivovány tak, aby bylo možné výsledná zjištění doložit?

Jsou adresné údaje od žáků, rodičů a dalších osob získávány a archivovány tak, aby nebylo možné tyto údaje zneužít?

Jsou poskytovatelům údajů dány dostatečné záruky, že data nebudou zneužita?

Je důsledně dodržena anonymita poskytovatelů údajů v případě, kdy je sběr údajů prezentován jako anonymní?

Je v případě audio- či videozáznamu osob získán jejich informovaný souhlas pro nakládání s tímto záznamem? (v případě žáků jejich zákonných zástupců)

d) Získávání výsledků

Jsou využity příležitosti pro porovnání výsledků školy v časové řadě?

Jsou využity příležitosti pro porovnání výsledků školy s jinými školami?

Jsou využity příležitosti pro porovnání výsledků školy s ostatními školami v ČR nebo se stanovenými standardy?

Jsou využity příležitosti pro ověření výsledků z více zdrojů, např. porovnání pohledů učitelů, rodičů, žáků?

Jsou využity příležitosti externího posouzení evaluačního procesu, např. ředitelem partnerské školy, zástupcem zřizovatele, ...?

Jsou evaluační nástroje používány metodicky správně?

Je sběr dat realizován na odpovídajícím vzorku respondentů?

e) Zpětná vazba

Jsou těm, kteří poskytli informace pro hodnocení školy, jejich výsledky souhrnně poskytnuty?

Jsou tyto výsledky prezentovány korektně včetně negativních i pozitivních zjištění?

f) Prezentace školy před veřejností

Jsou vybrané výsledky prezentovány veřejně, např. na webových stránkách školy či na veřejně přístupné nástěnce?

Jsou tyto výsledky prezentovány pravdivě?

Jsou prezentované výsledky veřejnosti srozumitelné?

Jsou řádně uvedeny zdroje získaných informací?

3.4. Manažerské řízení AE (32 hodin)

3.4.1. Personální činnosti zaměřené na řízení a rozvoj pracovníků ve školství v souvislosti s AE (16 hodin)

Cílem semináře je rozvíjení znalostí a dovedností:

- student analyzuje personální činnosti zaměřené na řízení a rozvoj pracovníků ve školství
- student vyhodnotí účinnost jednotlivých faktorů ovlivňujících řízení a rozvoj pracovníka
- student zaujme kritický postoj k jednotlivým stylům řízení
- student analyzuje pracovní podmínky a vztahy ve školství
- student vyhodnotí pracovní podmínky a vztahy ve školství v souvislosti s procesy AE, zaujme kritický postoj

Obsahem semináře je:

- specifika personální práce ve školství - kritéria pracovní efektivity
- specifika školy – požadavky na vedoucí pracovníky, rozvoj profesních a manažerských kompetencí
- styly řízení lidí – kritéria evaluace stylů řízení
- moderní způsoby řízení lidí – vedení sdílenou vizí, koučování...
- emoční management
- pracovní způsobilost – odborná, psychická, morální způsobilost
- kompetence jako zdroj a základní projev optimálního uplatnění pracovníka ve škole
- rozvoj kompetencí, požadavky na schopnosti, dovednosti
- analýza pracovního výkonu,
- kritéria pracovní úspěšnosti, subjektivní, objektivní kritéria.
- týmová práce, evaluační kritéria úspěšného týmu, efektivně fungujícího týmu
- vedení týmu – požadavky na schopnosti a dovednosti vedoucího týmu
- adaptace a stabilizace pracovníků.
- pracovní adaptace, sociální adaptace, subjekty a objekty řízení adaptačního procesu
- sociální role v adaptačním procesu

- vyhodnocování adaptačního procesu – kritéria úrovně adaptovanosti
- hodnotící rozhovor jako základ komunikace a motivace; kritéria konstruktivního rozhovoru
- hodnocení a oceňování pracovníků, kritéria evaluace kvality práce
- podmínky pracovního prostředí, vztahy, pracovní kolektivy, podmínky kariérního růstu.
- psychologická stránka podmínek a vztahů ve školním prostředí

3.4.2. Selfmanagement aneb sebepoznání, seberozvoj, sebeřízení v souvislosti s AE (8 hodin)

Cílem semináře je rozvíjení znalostí a dovedností:

- student vyhodnotí náročné životní situace ve vztahu k sobě
- student analyzuje kritéria úrovně sebereflexe, sebehodnocení

Obsahem semináře je:

- člověk jako bytost bio-psycho-sociální.
- náročné životní situace – stres, frustrace, konflikt
- příčiny stresu v pracovní sféře, specifické stresory učitelské profese, protistresová opatření
- syndrom vyhoření, projevy, fáze, příčiny
- konfliktní situace, řešení konfliktů – modelové situace řešení, zásady správného chování s lidmi
- vývoj a determinace sebepojetí, kognitivní, emocionální, seberealizační složka
- sebehodnocení a jeho využití pro osobnostní rozvoj, *kritéria úrovně sebereflexe, sebehodnocení*

3.4.3. Timemanagement, projekt osobního rozvoje (8 hodin)

Cílem semináře je rozvíjení znalostí a dovedností:

- student vyhodnotí faktory ovlivňující jeho osobní rozvoj
- student analyzuje cíle a vize osobního rozvoje
- student obhájí projekt osobního rozvoje

Obsahem semináře je:

- timemanagement
- vize a cíle osobního rozvoje.
- seberealizující se člověk, proaktivita, pozitivní myšlení
- analýza osobních zdrojů, vývoj a využití osobnostních předpokladů, rezervy v rozvoji schopností
- pocit vlastní hodnoty a jeho projekce v komunikaci. Sebevědomí, sebedůvěra
- zpracování a obhajoba projektu osobního rozvoje.

3.5. Vzájemné učení – 16 hodin

Cílem semináře je rozvíjení znalostí a dovedností:

- student si vzájemnou návštěvou škol prohloubí zkušenosti v oblasti AE
- student analyzuje potřeby a kompetence k vykonávání role koordinátora AE

Obsah semináře:

- vzájemná výměna zkušeností a poznatků koordinátorů autoevaluace (posluchačů studia AE) v oblasti autoevaluace škol
- aktivita využívá znalostí a dovedností získaných v průběhu studia AE, ale i dosavadních zkušeností studentů, koordinátorů s procesy autoevaluace na svých školách. (Jedná se o 2 výukové dny po 8 vyučovacích hodinách, tj. koordinátoři AE budou v této aktivitě vystupovat ve dvou rolích – první výukový den se budou učit roli koordinátora AE hodnotícího navštívenou školu = osvojování si znalostí a dovedností v poskytování zpětné vazby a druhý výukový den naopak roli koordinátora AE hodnocené školy – přijímání zpětné vazby = řešení problému a návrhy opatření, hledání cesty).
- aktivita vzájemné učení koordinátorů AE předpokládá, že si koordinátoři (účastníci studia) předají základní kurikulární dokumenty potřebné pro AE školy (ŠVP, dokumenty zaměřené na plán rozvoje školy včetně cílů rozvoje, provázanost těchto plánů a cílů s cíli autoevaluace, plán autoevaluace školy, model řízení kvality školy - oblasti, podoblasti, kritéria kvality..., případně výroční zprávy).
- že vedení obou škol podpoří své koordinátory AE, ať již umožněním přístupu k uvedeným dokumentům, či svojí účastí (či účastí pověřeného zástupce) v průběhu této aktivity.

- **studium příslušných kurikulárních dokumentů** (viz výše) - předchází uskutečněné aktivitě
- **vzájemné návštěvy koordinátorů AE** (diskusi bude moderovat lektor daného modulu)
- vzájemná výměna poznatků a zkušeností o průběhu a výsledcích hodnotících procesů na příslušných školách, diskuse k dokumentům, týkajících se hodnocení školy, průběhu autoevaluace, k výsledkům...
- představení své role koordinátora autoevaluace , žádoucích kompetencí, náplni práce KOAE, seznámení KOAE se způsobem spolupráce s vedením školy, se spoluprací s pověřenými vedoucími pracovními týmy
- porovnání shod a rozdílů práce KOAE na obou školách, vyhodnocení toho, co lze převzít, aplikovat ve druhé škole, jaké jsou potřeby k výkonu role KOAE...
- **diskuse** - o průběhu a významu vzájemných návštěv KOAE – co se osvědčilo, jaká jsou doporučení, na co se zaměřit v souvislosti s evaluačními aktivitami koordinátora autoevaluace...

3.6. Metaevaluace (16 hodin)

Cílem semináře je:

- zhodnotit uskutečněný autoevaluační proces
- identifikovat vhodné formy podpory autoevaluace pro svoji školu
- reflektovat vlastní schopnosti pro koordinaci autoevaluace

Obsah semináře:

- vyhodnocení procesu AE
- vyhodnocení návštěv
- využití metaevaluace pro další evaluační cyklus
- podpůrný systém pro školy

Vstupem do metaevaluace jsou všechny materiály a poznatky z aktuálně proběhlého autoevaluačního cyklu. Z pohledu vyhodnocení autoevaluace jde ale o jiné informace.

Vhodným způsobem, jak se vypořádat s metaevaluací, je zpracování kontrolního seznamu otázek. Vyplatí se, pokud takový seznam vyplní nezávisle více členů autoevaluačního týmu a následně si zkonfrontují svoje poznatky. Diskuse při konfrontaci vede většinou přímo k úpravě dalšího autoevaluačního cyklu v potřebných oblastech i detailech.

- Zajímají nás především podmínky a průběh autoevaluačních procesů vs. jejich výsledky. Pro metaevaluaci jsou pro nás zajímavé odpovědi např. na následující otázky:
- Jak jste si stanovili cíle autoevaluace? Jak vybíráte priority?
- Jak jste si sestavili plán na dané období?
- Jaká jste si stanovili kritéria pro dané oblasti?
- Kdo se na autoevaluaci podílel a jakým dílem? Jaké byly konkrétní úkoly? Jak jste motivovali pedagogy zapojené do autoevaluace?
- Jakým způsobem ovlivnila práce na autoevaluaci vztahy ve škole?
- Podle čeho vybíráte evaluační nástroje?
- K jakým oblastem máte dostatek nástrojů a jste s nimi spokojeni? K čemu nemáte dostatek nástrojů?
- Jak zjišťujete, že bylo dosaženo cíle?
- K čemu vám autoevaluace pomohla? V jakých oblastech?
- Jaká opatření jste stanovili po autoevaluaci? Vypracovali jste plán zlepšení? Jak?
- Jaká opatření byla již realizována? Co to škole přineslo?
- Co se vám dařilo nejlépe?
- S čím se při autoevaluaci nejvíce potýkáte?
- Co byste potřebovali pro zlepšení v autoevaluaci?
- Co budete příště dělat jinak?
- Koho jste s výsledky autoevaluace seznámili?
- Jak k autoevaluaci přistupovala ČŠI? Jak zřizovatel?

Podpůrný systém pro školy

Obsahem modulu je vlastní hodnocení školy, kritická sebereflexe (nejlépe za účasti uživatelů a partnerů), což je předpoklad toho, aby se realizovaly obě stránky autonomie školy:

- uvolnění prostoru pro iniciativu a tvořivost zdola
- převzetí plné odpovědnosti za kvalitu své práce

To vše by mělo probíhat za podpory všech nadřazených a servisních orgánů a institucí.

Z analýzy výše popsaných aktivit lze vysledovat, že bez účelné vnější podpory budou samotné školy jen velmi ztěžka vlastní hodnocení školy realizovat. Hrozí, že pokud jim nebude poskytnuta pomocná ruka, bude většina z nich autoevaluaci provádět často formálně, pouze z důvodu naplnění zákonem daného požadavku.

Mezi účinné formy podpory můžeme zahrnout:

- metodická pomoc – zpracované metodiky, vytvořené nástroje ...
- další vzdělávání pedagogických pracovníků zacílené na evaluaci
- přístup k informacím – odborné publikace, články v odborném tisku, výstupy projektů a výzkumů, tematicky zaměřené portály, webové stránky, konference...
- vytváření sítí spolupracujících škol
- realizace odpovídajících rozvojových programů

Odborné kompetence koordinátora autoevaluace:

- orientuje se v právních normách a dalších dokumentech souvisejících s řízením kvality, s vlastním hodnocením školy
- dokáže kriticky analyzovat modely řízení kvality
- dokáže efektivně naplánovat autoevaluační procesy školy
- koordinuje proces autoevaluace
- efektivně využívá relevantní zdroje dat
- analyzuje získaná data a interpretuje výsledky
- zpracuje zprávu o vlastním hodnocení školy
- vhodně aplikuje jednotlivé části zprávy o vlastním hodnocení školy do dalších dokumentů školy a prezentuje ji v různých kontextech
- iniciuje funkční provázanost všech evaluačních procesů ve škole
- zhodnotí uskutečněný autoevaluační proces
- identifikuje, př. zajistí vhodné formy podpory autoevaluace pro svoji školu
- rozumí etickým otázkám autoevaluace a dokáže ve škole vytvářet neohrožující prostředí
- uplatňuje vhodné metody a formy týmové spolupráce
- identifikuje vhodné formy podpory v oblasti vlastního hodnocení
- umí řídit metaevaluaci
- motivuje kolegy k autoevaluačním procesům ve škole
- iniciuje týmovou spolupráci všech aktérů autoevaluace
- řídí diskuzi, podporuje kulturu konstruktivní argumentace
- zvládá konfliktní situace, hledá alternativy řešení
- vytváří klima vzájemné důvěry, podporuje otevřenost a iniciativu
- průběžně se vzdělává, pracuje na svém rozvoji

4. Ukončení – vyhodnocení a portfolio koordinátora (8 hodin)

Cílem semináře je:

- prezentace rozpracovaných závěrečných prací a portfolio (více strana 27) před kolokviem všech kolegů ze studijního programu
- řízená diskuse o těchto pracích za přítomnosti 1 – 2 lektorů a garanta studia

Obsah semináře:

Garant programu (metodik) v předstihu 1 měsíce oznámí konání tohoto moderovaného semináře a vysvětlí účastníkům jeho obsah.

Jedná se vlastně o nácvik prezentace k závěrečné zkoušce, tzv. malé obhajoby, nebo-li obhajoby nanečisto“.

Jde o moderovaný pracovní seminář (mítink, workshop), kde roli moderátora může místo lektora zastat i schopný koordinátor (1 až 2 moderátoři), který není účastníkem studia.

Účastníci si prakticky vyzkoušejí prezentovat svou práci koordinátora nebo část své závěrečné práce atd.

Předají několik svých zkušeností ostatním kolegům.

Inspirují své kolegy.

Dojde k seznámení se stavem rozpracovanosti závěrečných prací a osobních portfolio koordinátora.

Může proběhnout burza nápadů.

Vhodné je poučení z udělaných chyb.

Vhodné je seznámení s různými způsoby ukládání dokumentů a dokladů.

Proběhnou reflexe doposud vykonané činnosti koordinátora.

Seznámení s různými způsoby aktualizace portfolio

Diskuse, shrnutí poznatků, vzájemné konzultace

5. Forma vzdělávacího programu a hodinová dotace

Prezenční studijní program - cyklus seminářů a přednášek v rozsahu 200 vyučovacích hodin a e-learningové studium v rozsahu 50 vyučovacích hodin. E-learningový kurz zahrnuje studijní texty k jednotlivým modulům včetně příloh a úkolů, odkazy na studijní zdroje a povinnost chatu studijní problematiky, umožňuje účastníkům dobrou přípravu na prezenční setkání a možnost konfrontovat studijní výsledky s realitou na svých školách.

	Modul	Dny/hodiny	Hodiny na aktivitu celkem
3.1	Úvod do AE a legislativa, externí evaluace – ČŠI, zřizovatelé	1 x 8	8
3.2	Oblasti kvality školy	2 x 8	16
3.3	Proces AE	13 x 8	104
3.3.1	Fáze procesu AE	1 x 8	8
3.3.2	EN	10 x 8	80
3.3.3	Metodologie, statistika	2 x 8	16
3.3.4	Závěreč. fáze AE	2 x 8	16
3.4	Manažerské řízení		
3.5.	Vzájemné učení	2 x 8	16
3.6.	Metaevaluace	2 x 8	16
6.	Ukončení (vyhodnocení vzájem.učení)	1 x 8	8
	e-learning		50
	Celkem		250 hodin

6. Počet účastníků a upřesnění cílové skupiny pedagogů:

Minimálně 22 účastníků.

Studijní program je určen pedagogickým pracovníkům MŠ, ZŠ, SŠ (G, SOŠ, SOU), konzervatoří, VOŠ, ZUŠ a jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky.

7. Plánované místo konání:

Učebny krajských pracovišť NIDV.

8. Jmenný přehled lektorů s podrobnými informacemi o odborné praxi v oboru:

9. Seznam publikací k projektu Cesta ke kvalitě:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Koordinátor autoevaluace. Studijní text pro prezenční formu vzdělávacího programu*. Karlovy Vary: BMT, 2010. ISBN 978-80-86956-57-2

BOBYSUDOVÁ, K. *Poradce autoevaluace. Poradenské dovednosti*. Plzeň: Typos, 2010. ISBN 978-80-86956-60-2

ŠTYBNAROVÁ, J. A KOL. *Vzájemné učení škol v oblasti autoevaluace*. Praha: NÚV, 2011. ISBN 978-80-86856-86-5.

10. Seznam doporučené literatury ke studiu:

Autoevaluace mateřské školy. Metodická příručka k vlastnímu hodnocení. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze. 2008. ISBN 978-80-87000-22-9.

BOUROVÁ, M. *Evaluace a hodnocení v mateřské škole.* Nový Bydžov : Atre, 2003.

CAF Společný hodnoticí rámec. Zlepšování organizace pomocí sebehodnocení.
2. české upravené vydání. Praha : Národní informační středisko pro podporu jakosti, 2004. ISBN 80-02-01640-8.

DELORS, J. *Učení je skryté bohatství. Zpráva mezinárodní komise UNESCO „Vzdělávání pro 21. století.“* Praha: PedF UK, 1997.

Efektivní autoevaluace škol. SICI, Socrates : 2004. [online]. Dostupné na WWW:
< <http://www.csicr.cz/> >. [cit. 2005-03-02]

EGER, L. a kol. *Strategie rozvoje školy.* Plzeň: Cechtuma, 2002.
ISBN 80-903225-2-2.

Evaluace škol poskytujících povinné vzdělávání v Evropě. EURYDICE. Praha: ÚIV, 2004-2005.

FENSTERMACHER, G. D. , SOLTIS, J. F. *Vyučovací styly učitelů.* Praha: Portál, 2008. ISBN 978-807367-471-7.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu.* Brno: Paido, 2000.
ISBN 80-85931-79-6.

GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice.* Brno: Paido, 1996.
ISBN 80-85931-15-X.

HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník.* Praha: Portál, 2000.

HENDL, J. *Přehled statistických metod, zpracování dat.* Praha: Portál, 2006.
ISBN 80-7376-123-9.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum.* Praha: Portál, 2005.

HUDEC, T., MALČÍK, M., RANGL, M. *Kvalita ve vzdělávání.* Ostrava: Ostravská univerzita, 2007.
ISBN 978-80-7368-293-4.

HUSNÍK, P. *ISO normy jako model sebehodnocení školy. Učitel'ské noviny.* 2006, č. 13, s. 8-9,
ISSN 1356-3890.

CHLEBEK, P. *Vlastní hodnocení školy.* Plzeň: PC, 1999. ISBN 80-7020-057-X.

CHVÁL, M. *Metodologické základy vnitřního hodnocení školy. Disertační práce.* Praha: PedF, 2003.

CHVÁL, M, DVOŘÁK, D; STARÝ, K., MARKOVÁ, K., Design-based research při hledání cest dalšího vzdělávání učitelů. *Orbis scholae*. 2008, roč. 2, č. 3, ISSN 1802-4637.

CHVÁL, M., MICHEK, S., POL, M. *Evaluaace ve škole. Orbis scholae 1/2010*. Praha: PedF UK, 2010. ISSN 1802-4637

CHVÁL, M., STARÝ, K. Autoevaluaace škol v reflexi poskytované odborné podpory. *Orbis scholae*. 2008, roč. 2, č. 3, ISSN 1802-4637.

CHVÁL, M., NOVOTNÁ, J. A KOL. *Pedagogický rozvoj školy. Sborník z konference INOSKOP*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 294 s. ISBN 978-80-7367-510-3.

ISO/IWA 2:2003 – *Směrnice pro aplikaci ISO 9001:2000 ve vzdělávání*. Praha: Národní informační středisko pro podporu jakosti, 2004. ISBN 80-7283-146-1.

KARL-MARTIN DIETZ, THOMAS KRACHT. *Dialogische Führung*. Frankfurt: Campus, 2002. ISBN 3-593-37170-7.

KOTÁSEK, J., BYČKOVSKÝ, P. *Bloomova taxonomie vzdělávacích cílů v kognitivní oblasti*. Konference Historie a perspektivy didaktického myšlení. Praha: 2004.

KOVAŘOVIC, J. Evaluaace v práci školy. In WALTEROVÁ, E. a kol. *Úloha školy v rozvoji vzdělanosti*. Brno: Paido, 2004, s. 403-426.

LUKÁŠOVÁ-KANTORKOVÁ, H. *Příprava učitelů pro primární vzdělávání v ČR a budoucí plánování scénářů v Evropě*. Ostrava: 2004. ISBN 80-7042-376-5.

MACBEATH, J., SCHRATZ, M., MEURET, D., JAKOBSEN, L. a kol. *Serena aneb autoevaluaace škol v Evropě*. Žďár nad Sázavou: Fakta, 2006, ISBN 80-902614-8-5.

MALČÍK, M, HUDEC, T., *Praktická autoevaluaace*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2007. ISBN 978-80-7368-391-7.

Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů v základním vzdělávání. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2005. ISBN 80-87000-03-X.

MECHLOVÁ, E. kol. *Vlastní hodnocení školy – pracovní sešit – soubor ukazatelů*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2006. ISBN 978-80-7368-395-5.

MICHEK, S. *Příručka pro sebehodnocení poskytovatelů odborného vzdělávání*. Praha: NÚOV, 2006.

MICHEK, S. *Vlastní hodnocení školy – úvodní studie*. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2005.

MICHEK, S. *Přístupy k řízení kvality v odborném vzdělávání. Příklady pokynů, doporučení, modelů, nástrojů, rámců, a standardů kvality z vybraných zemí západní a severní Evropy*. Praha: NÚOV, 2008. ISBN 978-80-87063-17-0.

Národní program rozvoje vzdělávání v ČR (Bílá kniha). Praha: Tauris, 2001. ISBN 80-211-0372-8.

NEVO, D. *School-based evaluation. A Dialogue for School improvement*. Great Yarmouth : Galliard, 1995. ISBN 0-08-0419429.

NEZVALOVÁ, D. *Kvalita ve škole*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. ISBN 80-244-0452-4.

NEZVALOVÁ, D., KUNČAROVÁ, J. *Ověřování kvality školy*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2006. ISBN 80-7368-198-6.

NEZVALOVÁ, D.; OBST, O.; PRÁŠILOVÁ, M. *Řízení kvality*. Praha: UK v Praze, 1999.

NOVÁČKOVÁ, J. Přednosti a rizika různých forem hodnocení žáka. *Učitelství listy*, roč. 12, č. 8. 2005.

PASCH, M., GARDNER, T. G., SPARKS - LANGER, G., START, A., MOODY, CH. D. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-054-2.

PLAMÍNEK, J. FIŠER, R. *Řízení podle kompetencí*. Praha: Grada, 2004. ISBN 80-247-1074-9.

POL, M., HLOUŠKOVÁ, L., NOVOTNÝ, P. ZOUNEK, J. *Kultura školy*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-3746-6.

POL, M. *Škola v proměnách*. Brno: MU, 2007. ISBN 978-80-210-4499-9.

POLECHOVÁ, P. Rámec pro sebehodnocení podmínek vzdělávání. *Moderní vyučování* r. 8, č. 1, 2003. ISSN 1211-6858.

PRŮCHA, J. *Pedagogická evaluace*. Brno: Masarykova univerzita, 1996. ISBN 80-210-1333-8.

PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. 2. vyd. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-631-4.

PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 4. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-772-8.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: VÚP v Praze, 2005.

ROUPEC, P. Autoevaluace kvality a efektivnosti. In *Vedení školy*. Praha: Raabe, 1997.

RÝDL, K. *Inovace školských systémů*. Praha: ISV nakladatelství, 2003. ISBN 80-86642-17-8.

RÝDL, K. Jak ovlivní znalost teorie hodnot evaluaci? [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.ucitelskelisty.cz>>. [cit. 2005-10-10].

RÝDL, K. K pojetí kvality ve školství a jejímu hodnocení. *e-Pedagogium*, 2002, roč. 2, č. 1 – mimořádné, s. 104-123. ISSN 1213-7758.

RÝDL, K.; HORSKÁ, V.; DVOŘÁKOVÁ, M.; ROUPEC, P. *Sebehodnocení školy. Jak hodnotit kvalitu školy*. Praha: Agentura STROM, 1998. ISBN 80-86106-04-7.

SEBEROVÁ, A. *Evaluační prostředek iniciování změn a rozvoje školy*. (Sborník Pedagogické vědy 191 - 2000, Pedagogika) Ostrava: PF OU, 2000.

SEEBAUEROVÁ, R. a kol. *Kvalita cestou kvalifikace*. Brno: Paido, 2000.
ISBN 80-85931-93-1.

SKALKOVÁ, J. *Hodnocení v současné škole. Východiska a nové metody pro praxi – recenze*. Čas. Pedagogika, roč. 51, 2, 2001, s. 232-234.

SKALKOVÁ, J. *Pedagogika a výzvy nové doby*. Brno: Paido, 2004.
ISBN 80-7315-060-3.

SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole. Diskuse*. Čas. Pedagogika 1/2002, s. 90-91.

SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole: východiska a nové metody pro praxi*. Praha: Portál, 1998.
ISBN 8071782629.

SPIPKOVÁ, V. *Koncept kvalitní, dobré školy – model a možnosti jeho zkoumání ve školní praxi*. In *Rozvoj národní vzdělanosti a vzdělávání učitelů v evropském kontextu*. II. Díl: *Metody a výsledky empirických výzkumů*. Praha: PedF UK, 2002.
ISBN 80-7290-090-0.

SPIPKOVÁ, V. *Současné proměny vzdělávání učitelů*. Brno: Paido, 2004.
ISBN 80-7315-081-6.

STARÝ, K. *Autoevaluace školy*. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2005.

STARÝ, K., CHVÁL, M. *Kvalita a efektivita výuky: metodologické přístupy*. In JANÍKOVÁ, M., VLČKOVÁ, K. a kol. *Výzkum výuky: Tematické oblasti, výzkumné přístupy a metody*. Brno: Paido, 2009.

STARÝ, K. *Formativní hodnocení ve školní výuce*. In GREGER, D.; JEŽKOVÁ, V. *Školní vzdělávání: zahraniční trendy a inspirace*. Praha, 2006.

STARÝ, K., URBÁNEK, P. *Škola jako učící se organizace, Orbis Scholae 3/2008*. Praha: PedF UK, 2008.

STRAKOVÁ, J., SIMONOVÁ, J. *Rizikové kroky vzdělávací politiky v oblasti evaluace*. Praha: SKAV, 2005.

SVOBODA, J.; NEZVALOVÁ, D.; OBST, O.; PRÁŠILOVÁ, M. *Řízení kvality. 1 – Studijní texty*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Ústav výzkumu a rozvoje školství, Středisko školského managementu, 1999.

ŠKALOUDOVÁ, A. *Statistika v pedagogickém a psychologickém výzkumu*. Praha: PdF UK, 1998.
ISBN 80-86039-56-0.

ŠLAJCHOVÁ, L. *Autoevaluace v praxi základních škol. Dizertační práce*. Praha: PedF UK, 2007.

ŠLAJCHOVÁ, L. *Sebehodnotit, nebo autoevaluovat?* In *Evaluační a diagnostika, Evaluační školy*. Praha: Raabe, 2006. ISSN 1801-8424.

ŠVAŘÍČEK, R., ŠEĐOVÁ, K. A KOL. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.

VAŠŤATKOVÁ, J. *Úvod do autoevaluace školy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. ISBN 80-244-1422-8.

VAŠŤATKOVÁ, J. *Autoevaluace a benchmarking ve škole*. Olomouc: Hanex, 2010. ISBN 978-80-7409-029-5

VAŠUTOVÁ, J. *Profese učitele v českém vzdělávacím kontextu*. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-082-4.

Výňatek z materiálu OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education, Czech Republic, MAIN CONCLUSIONS

autorů Paulo Santiago, Alison Gilmore, Deborah Nusche and Pamela Sammons

zdroj: http://www.oecd.org/document/48/0,3746,en_2649_39263231_44567984_1_1_1_1,00.html

WALTEROVÁ, E. a kol. *Úloha školy v rozvoji vzdělanosti*. 1. díl. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-083-2.

WALTEROVÁ, E. a kol. *Úloha školy v rozvoji vzdělanosti*. 2. díl. Brno: Paido, 2004. ISBN 80-7315-083-2.

11. Kalkulace nákladů na studium:

Položka		Předpokládané náklady
Celkové náklady na lektory		153 000
z toho	<i>Odměna 250 x 500Kč/hod. za přímou výuku pro 1 lektora včetně odvodů</i>	125 000
	<i>Odměna za 1 posudek závěrečné práce 200Kč</i>	6 000
	<i>Komise pro obhajoby závěrečných prací 5x200Kč/hod. x 2 placení členové x 2dny</i>	4 400
	<i>Odměna 5 x 200Kč/hod. x 2 moderátoři</i>	2 000
	<i>Odměna za konzultace 88 x 200 Kč</i>	17 600
	<i>Ubytování lektorů</i>	8 000
	<i>Stravování a doprava lektorů/cestovní příkazy, občerstvení</i>	9 000
Náklady na zajištění prostor		25 000
Ubytování, stravování a doprava účastníků		-
z toho	<i>Doprava účastníků</i>	-
	<i>Stravování a ubytování účastníků</i>	-
Náklady na učební texty		14 000
z toho	<i>Příprava, překlad, autorská práva apod..</i>	4 000
	<i>Rozmnožení textů – počet stran: 3 000</i>	10 000
Režijní náklady		26 000
z toho	<i>Stravné a doprava organizátorů</i>	3 000
	<i>Ubytování organizátorů</i>	3 000
	<i>Poštovné, telefony</i>	6 000
	<i>Doprava a pronájem techniky</i>	2 000
	<i>Propagace</i>	2 000
	<i>Ostatní náklady</i>	10 000
	<i>Odměna organizátorům</i>	-
Náklady celkem		218 000
Poplatek za 1 účastníka	při 22 účastnících ve studiu 250 hodin	9 910

Vysvětlivky k financování:

Doporučený počet účastníků je min. 22 a max. 30.

Poplatek za studium je 9 910 Kč. Platba bude s ohledem na harmonogram studia rozdělena do dvou splátek 6 000 a 3 910 Kč ve dvou po sobě následujících letech/kalendářních rocích.

Za přímou výuku za 1 vyučovací hodinu v délce 45 minut náleží lektorovi 500 Kč včetně odvodů i přípravy, v přímé výuce nemohou být přítomni dva takto placení lektori, pokud výjimečně budou, platí se jim 250 Kč za hodinu.

Za práci ve zkušební komisi náleží lektorovi za 5 hodin x 200 Kč = 1000 Kč. Je přípustná přítomnost max. dvou placených lektorů v jednom dni obhajob.

Za oponentský posudek jedné závěrečné práce náleží oponentovi 200 Kč.

Za konzultace náleží lektorovi za 4 hodiny x 200 Kč = 800Kč.

12. Materiální a technické zabezpečení:

Učební texty pro všechny účastníky vypracované lektory.

Technické vybavení: počítač nebo notebook, zpětný a data projektor, video, TV, balící papíry, popisovače magnetická tabule, flip chart, radiomagnetofon, další drobný pomocný materiál.

13. Způsob vyhodnocení:

Kvantitativní: počet zapojených koordinátorů a ostatních pedagogů, počet realizovaných běhů studijního programu v ČR, počet vydaných osvědčení.

Kvalitativní: úroveň zpracovaných závěrečných prací – hodnocení oponenty, zpětná vazba účastníků studijního programu - hodnotící dotazníky a diskuse s krajským garantem.

Hodnocení přínosu pro školy – ředitelé škol, Česká školní inspekce, zřizovatelé.

14. Zakončení studia:

Závěrečná zkouška a obhajoba písemné práce před zkušební komisí.

Významným prvkem zakončení studia je závěrečná práce. Bude zpracována v průběhu realizace studia se zapracováním poznatků získaných v průběhu třístupňové stáže. Účastníkům bude nabídnuta možnost průběžné konzultace s lektory. Práce bude obhajována v rámci závěrečné zkoušky před hodnotící komisí.

V rámci obhajoby předkládá účastník též svoje portfolio koordinátora, což je soubor dokumentů, které shromažďuje v průběhu svého studia a vychází ze své praktické činnosti při tvorbě ŠVP. Obsahem jsou podklady pro jeho práci, ale též dílčí výstupy, úvahy, prognózy, hypotézy, osobní plány, záznamy jednání, plány tvorby, reflexe, dotazníky, výzkumy, ankety, monitoring, výběr použitelné literatury, vzory, fotografie, oznámení, zprávy, novinové články atd.

Forma zkoušky a obhajoby:

Účastník obhajuje svou závěrečnou práci před zkušební komisí a kolokviem (skupinou) účastníků studia. Doporučená délka jedné obhajoby je 20 minut.

Hodnotící komise:

Komise bude sestavena z 3 až 5 členů.

Doporučená skladba komise je předseda – garant studia, lektori, čestní členové komise – zástupci ČŠI, krajského úřadu, zřizovatelů škol, zkušení ředitelé škol.

Oponent, který bude posuzovat závěrečnou práci, vyjádří svoje stanovisko na vypracovaném formuláři, sdělí, zda doporučuje či nedoporučuje práci k závěrečné obhajobě.

Oponent může vrátit účastníkovi práci k dopracování a doplnění.

Oponenti závěrečných prací mohou být z řad lektorů.

Členové komise mají právo po ústní prezentaci autora závěrečné práce položit doplňující dotazy.

Účastník studia musí v závěrečné práci prokázat:

Souhrnnou orientaci ve vybraném tématu z oblasti autoevaluace.

Hlubší porozumění tomuto vybranému odbornému tématu.

Dovednost samostatné orientace ve vybraném tématu.

Náležitý stupeň osvojení odborné terminologie.

Schopnost shrnout a prezentovat obsah své práce.

Formální úprava závěrečné práce:

Rozsah 10 – 20 číslovaných normostran vlastního textu (jedna normostrana odpovídá podle ČSN 99 0220: 30 řádků po 60 úhozech).

Titulní stránka, anotace, prohlášení o autorství, obsah práce

Text na formátu A4 v textovém editoru WORD 6.0 a vyšším zpracovaný laserovou nebo inkoustovou tiskárnou, nastavená velikost písma 12 netučných bodů

Vzhled stránky: nahoře, dole, vpravo, vlevo 2,5 cm, záhlaví a zápatí 1,25 cm.

Obrazové a grafické doplňky lze integrovat do textu, nebo uvést v příloze.

U převzatého textu a informací se uvádí odkaz na použitou literaturu, která je prezentována formou bibliografických citací (vyhovuje i podle starší normy ČSN 01 0197) v závěru práce na stránce:

Seznam použité literatury

Účastník předkládá závěrečnou práci 1x v listinné a 1x v elektronické podobě. Závěrečná práce zůstává uložena v příslušném krajském pracovišti NIDV a podle souhlasu autora bude (či nikoliv) poskytnuta jako studijní materiál i dalším osobám.

Aspekty závěrečné práce:

Jednotné zadání titulní strany

Stručná anotace závěrečné práce na 3. straně v tomto znění:

Tato práce s názvem.....byla zpracována jako závěrečná práce v rámci absolvování studia k výkonu specializovaných činností – tvorba a následná koordinace školních vzdělávacích programů realizovaném v krajském pracovišti..... Národního institutu pro další vzdělávání v období.....

Téma práce.....

Prohlášení o souhlasu či nesouhlasu využití závěrečné práce jako studijního materiálu pro pedagogy na 3. straně v tomto znění:

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně, s využitím poznatků získaných návštěvou uvedeného studia a studiem odborné literatury. Souhlasím x nesouhlasím s tím, aby moje práce byla v Národním institutu pro další vzdělávání používána jako studijní materiál pro další zájemce.

Dodržení citační normy.

Seznam použité literatury a pramenů.

Termín odevzdání - minimálně 25 dnů před termínem obhajoby závěrečné práce.

15. Příloha číslo 1. (autor: PaedDr. Et PhDr. Věra Kosíková, Ph.D.)

a) podmínky ke vzdělávání,			
personální podmínky	• je zajištěna stabilizace personálu • existuje promyšlený systém uvádění začínajících učitelů do praxe • je zajištěno další vzdělávání pedagogických pracovníků v souladu s koncepcí rozvoje školy		
materiálně - technické podmínky vzdělávání	• škola má zajištěny výukové prostory v souladu se ŠVP • škola je optimálně vybavena materiálními didaktickými prostředky, které jsou ve výuce vhodně využívány		
finanční podmínky vzdělávání	• škola nakládá s přidělenými finančními prostředky racionálně v souladu s koncepcí rozvoje školy, • škola získává další finanční prostředky oficiálními cestami.		
<i>použité metody evaluace</i>	zdroj informací (respondent)	hodnotitel	možná rizika
• hospitace • pozorování • rozhovor • studium dokumentace školy • dotazník	• učitelé • žáci • rodiče • názor ČŠI • hospodářský úsek školy	• vedení školy • učitelé • žáci • rodiče • ČŠI • obec	• nekompetentnost hodnotitelů

b) průběh vzdělávání	
cíle, které si škola stanovila v koncepčním záměru rozvoje	• jsou v souladu s očekáváním a potřebami zákazníka • jsou v souladu s potřebami společnosti • jsou logicky rozpracovány do dlouhodobých a krátkodobých realizačních cílů
vzdělávací program	• vzdělávací program zahrnuje vzdělávací potřeby žáků (včetně žáků s mimořádným talentem a nadáním a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami) a přispívá k jejich osobnímu růstu, nabídka volitelných a nepovinných předmětů je dostačující • neformální kurikulum (mimořádní a mimoškolní aktivity organizované školou) obohacuje a dotváří základní vzdělávací program v souladu s vizí školy • vzdělávací program splňuje kriteria a normy stanovené vzdělávací soustavou, učební dokumenty jsou předepsaným způsobem schváleny
organizace výchovně vzdělávacího procesu	• organizace školy umožňuje realizaci kurikula a dosahování plánovaných cílů • podpůrné struktury a materiály školy přispívají ke kvalitnímu zvládnutí výuky • organizační řád je dobře zpracován a akceptován zaměstnanci, žáky i rodiči • doplňkové služby (např. výchovné poradenství, přístup k informacím) jsou funkčně začleněny v organizačním schématu školy

<u>c) podpora školy žákům a studentům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání</u>			
formy, metody a postupy při realizaci kurikula	• vyučovací jednotky mají jasně stanovené cíle • zvolené metody a formy výuky umožňují, usnadňují a stimulují efektivní učení žáků		
interakce a komunikace	• interakce a komunikace mezi žáky, žáky a učiteli podporuje tvořivou spolupráci • žáci zažívají radost z úspěchu • prostředí školy je podnětné pro výuku, učení i výchovu k postojům		
hodnocení dětí	• ve škole je prováděno interní systematické hodnocení a kontrola vzdělávacích výsledků žáků, jsou předem stanovena jednoznačná kritéria i pravidla hodnocení • učitelé průběžně sledují a hodnotí průběh učení a tak získávají potřebnou zpětnou vazbu, o této činnosti si vedou potřebné záznamy • ve škole existuje pravidelná zpětná vazba na základě hodnocení a diskuse nad výsledky hodnocení • způsob sdělování výsledků hodnocení směrem k žákům, rodičům, pedagogům školy a veřejnosti je akceptován a dodržován všemi zainteresovanými • škola se účastní možných externích hodnotících projektů (zkoušek, srovnávacích testů) a na základě dosažených výsledků formuluje společné závěry pro zkvalitnění práce školy • škola pracuje s tzv. přidanou hodnotou školy (added value) při posuzování dosažených vzdělávacích výsledků práce školy, třídy		
<i>použité metody evaluace</i>	<i>zdroj informací (respondent)</i>	<i>hodnotitel</i>	<i>možná rizika</i>
• analýza prací žáků • pozorování • rozhovor • studium dokumentace školy • dotazník, anketa • standardizované didaktické testy • brainstorming • rozbor základních dokumentů školy	• učitelé • žáci • rodiče • názor ČŠI	• vedení školy • učitelé • žáci • rodiče • ČŠI	• nekompetentnost hodnotitelů • nedostatečně reprezentativní vzorek respondentů • škola nemá vytvořenou vypovídající soustavu vzdělávacích indikátorů a kritérií

d) <u>výsledky vzdělávání žáků a studentů</u>			
výsledky vzdělávání žáků a studentů	● na škole je nízký počet neúspěšných (propadajících) žáků ● počet žáků, kteří jsou přijati na další studium či jako absolventi školy získají odpovídající práci je vysoký ● žáci školy dosahují velmi dobrého hodnocení ve standardizovaných testech ● ve srovnání s konkurenčními školami dosahuje škola velmi dobrých výsledků		
<i>použité metody evaluace</i>	zdroj informací (respondent)	hodnotitel	možná rizika
● standardizované didaktické testy ● anketa ● rozhovor ● dotazník	● učitelé ● žáci ● rodiče ● výsledky srovnávacích hodnocení ● záznamy pracovního úřadu ● výsledky přijímacích řízení na SŠ a VŠ	● vedení školy ● učitelé ● externí hodnotitelé ● rodiče	● podhodnocení významů vstupní úrovně žáků
e) <u>řízení školy</u>			
plánování	● je kvalifikovaně zpracována koncepce rozvoje školy ● je zřejmá cílevědomá práce s vizemi, cíli a úkoly, škola má zpracován roční plán práce		
organizace školy	● jsou delegovány úkoly ● na škole existuje promyšlený funkční informační systém ● kvalifikovaně jsou připravovány a prováděny porady ● pedagogická rada plní svoje funkce ● na škole pracují metodické orgány v souladu s koncepcí rozvoje školy ● je vedena povinná dokumentace školy ● správní úkony jsou kompetentně prováděny		
kvalita personální práce, vedení lidí	● je zajištěna stabilizace personálu ● existuje promyšlený systém uvádění začínajících učitelů do praxe ● je zajištěno další vzdělávání pedagogických pracovníků v souladu s koncepcí rozvoje školy ● ředitel školy se systematicky vzdělává ● na škole funguje systém pravidelného hodnocení pracovníků ● je zajištěn podíl pracovníků na řízení ● klima na škole je dobré ● vedení školy se stará o sociální potřeby pracovníků		

efektivita práce školy	● škola inovuje vzdělávací program podle daných možností ● žáci školy jsou úspěšní ve srovnávacích zkouškách ● žáci školy jsou úspěšní při přijímacích zkouškách ● žáci školy jsou úspěšní při závěrečných zkouškách ● absolventi školy se rychle uplatňují na trhu práce ● na škole je uplatňován individuální přístup k žákům ● na škole je integrace handicapovaných žáků		
<i>použité metody evaluace</i>	zdroj informací (respondent)	hodnotitel	možná rizika
● hospitace ● pozorování ● rozhovor ● studium dokumentů ● dotazník ● srovnávací didaktické testy	● učitelé ● žáci ● rodiče, veřejnost ● výsledky srovnávacích zkoušek ● výsledky přijímacích zkoušek ● úřad práce ● názor ČŠI ● soustavné další vzdělávání v oblasti řízení	● vedení školy ● učitelé ● žáci ● rodiče ● ČŠI ● obec	● bez rizika pro kompetentní hodnotitele ● uplatňování subjektivních názorů a pocitů
f) úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům			
materiálně - technické podmínky vzdělávání	● škola má zajištěny výukové prostory v souladu se ŠVP ● škola je optimálně vybavena materiálními didaktickými prostředky, které jsou ve výuce vhodně využívány		
finanční podmínky vzdělávání	● škola nakládá s přidělenými finančními prostředky racionálně v souladu s koncepcí rozvoje školy, ● škola získává další finanční prostředky oficiálními cestami.		
<i>použité metody evaluace</i>	zdroj informací (respondent)	hodnotitel	možná rizika
● hospitace ● pozorování ● rozhovor ● studium dokumentace ● dotazník	● učitelé ● žáci ● rodiče ● názor ČŠI ● hospodářský úsek školy	● vedení školy ● učitelé ● žáci ● rodiče ● ČŠI ● obec	● nekompetentnost hodnotitelů

